

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 „JÓ SZERENCSET” MELLÉKLETTEL EGYÜTT
 EGÉSZ ÉVRE 12.— K. | NEGYED ÉVRE 3.— K.
 FÉLEVRE 6.— K. | EGYEZ SZÁM —.60 K.

FŐSZERKESZTŐ
 DR. BISCHITZ BÉLA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 BUDAPEST, IV (BELVÁROS) MOLNÁR-UTCA 33
 TELEFON 108—00.
 HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT

Írói díj 8 oldalas nyomtatott ívenként 35 K.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

A keszthelyi lugzóműben 1909 – 11. éveken keresztül folytatott cyanidlugzási kísérletek eredményei.

Irta: *Altnéder Ferenc* m. kir. kohómérnök.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek 1909. évi, Kőrmöcbányán tartott közgyűlésén tartott fölolvadásomban bátor voltam igen tisztelt szaktársaim figyelmét föl hívni arra a nagy aranyvesztésre, melyet a zuzóinkban jelenleg használt aranynerési eljárás mellett szenvedünk s ismerttettem azoknak a kísérleteknek eredményeit, melyeket a Nagybánya környékén levő zuzókból a petakba bocsátott meddők aranytartalmának gazdaságos ki nyerésére nézve saját költségemen végeztem.

A 320 métermázsza meddő földolgozásánál elért eredmények, mint említett fölolvadásomból kitűnik, kedvező eredménnyel jártak ugyanígyra, hogy azok hatása folytán a nagybányai m. kir. bányagazgatóság fölterjesztésére a m. kir. pénzügyminiszterium hozzájárult ahhoz, hogy a bányakincstár költségén Nagybányán egy kísérleti lugzómű állíttassék föl; egyrészt abból a célból, hogy a szerzőnek alkalom nyujtassék a saját költségén végzett, de csakis saját maga által ellenőrzött kísérleteknek eredményeit nyilvánosan is demonstrálni; másrészt abból a célból, hogy kísérleteinket arra az ércfajtákra is kiterjeszt-hessük, melyekre szerzőnek privátkísérletei ki nem terjeszkedtek, továbbá, hogy szerzőnek s esetleg más szakembernek alkalom adassék az előttünk levő problémának beható tanulmányozása által a hazai ércek lugzásának terén eddig elért eredményeket megjavítani.

Először is 1909. évben állíttatott föl 7800 K költséggel egy kísérleti lugzómű a zuzóból kibocsátott un. „darás meddő”-k lugzására s amikor a szóbanlevő lugzóműben elért beváltási eredmények szerzőnek saját költségén végzett kísérleti eredményeit igazolták, a nagybányai m. kir. bányagazgatóság felterjesztésére a m. kir. pénzügyminiszterium elrendelte, hogy lugzóművünk 10,000 K költséggel kibővit-tessék oly módon, hogy az a zuzókból kibocsátott „finom iszap” lugzására is alkalmassá váljék.

A „finom iszapok” lugzására szolgáló berende-zés 1911. év tavaszán készült el, miért is a keresz-hegyi és veresvizi zuzóból kibocsátott finom iszapok lugzásával való kísérleteinket csakis múlt év végén zárhattuk le, habár a darás készletek lugzásával végzett kísérleteinket úgy 1909, mint 1910 évben a téli idő beköszöntésekor lezártuk, a lugzásnál nyert terményeinket részint a kőrmöci pénzverőnél, részint a fernezelyi kohónál beváltottuk s a beváltási ered-ményeket a kísérletek folyamán végzett analysisek eredményével összehasonlítottuk.

A kísérleteinknél szükséges elemzéseket egy-részt sajátmagunk készítettük, másrészt a nagy-bányai kir. vegyelemző-hivatal, a fernezelyi és a kapnikbányai kir. kémelő-műhelyek által végeztettük. Azokat az elemzéseket ugyanis, melyeknek célja csakis az volt, hogy a kísérletek vezetőjének a kísérletek keresztülvitelére nézve utbaigazítást, még pedig g-tőni utbaigazítást nyujtsanak — sajátmagunk végeztük; azokat a meghatározásokat azonban, melyeknek alapján kísérleteink eredményét összeállítjuk s havi jelentéseinket készítettük, az említett vegyelemző-hivatal, illetve kémelő-műhelyek készítették.

Hogy a teljesített laboratóriumi munkák mennyi-ségéről fogalmat alkothassunk, legyen szabad meg-ementeni, hogy egyedül az 1911. évben 570 aranypró-bát, krb. ugyanannyi ezüstpróbát készítettünk s emellett a kísérletek vezetésénél nélkülözhetetlen cyanalium és mészmeghatározások száma a 2000-et felülhaladta. Az arany- és ezüstmeghatározások pedig majdnem kivétel nélkül kétszeresen készültek. Ha meghatározásainkat nem sajátmagunk végeztük volna, akkor csupán csak az arany- és ezüstmeghatározá-sokért $570 \times 8.70 \text{ K} = 4959 \text{ K}$ -t kellett volna fizet-nünk s a kétszeresen készített próbákért ez összeg-nek kétszeresét, vagyis 9918 K-t, holott így a kísér-letezésnél fölmerült összes kiadásaink, vagyis a lug-zásnál fölhasznált anyag és munkabérek, hozzá a próbák készítéséhez szükséges anyagok és munka-bérek — mindössze 7760 K-t tettek ki. Próbáinkat egyébiránt már azért is sajátmagunknak kellett ké-szíttenünk, mert kísérleteink alkalmával a próba-eredményekre sokáig nem várhattunk s ha próbáin-kat nem mi készítjük, úgy a próbaeredményekre 3—4

len voltak tulajdonítható s rendszeren felszerelt lugzóműben teljesen ki lesz kerülhető. Mindazonáltal, hogy számításaink mentül biztosabb alapon nyugodjanak a rendes üzemnél várható s alább közzölt gazdasági eredményekre vonatkozó előirányzat készítésénél a kihozott nemes fémek értékéből 5%-ot vontam le.

HAZAI HIREK.

Kinevezés. Ófelsége dr. Lóczy Lajost, a földtani intézet európai hírvigazgatóját, az V. fizetési osztályba nevezte ki.

Véglegesítés. A m. kir. pénzügyminiszter Pfeilmayer Ernő okleveles bányamérnök ideiglenes minőségű bányagyakornokot az állami szolgálalban véglegesítette.

Az apczvidéki kőbányák iparvasutja. Az apczvidéki kőbányák részvénytársaságnak engedélyt adott a kereskedelemügyi miniszter arra, hogy Somoskőújfalu állomás mellől az ottani kőbányába keskenyvágányú lözüzemű iparvasutat építsen.

Bányász népgyűlés. A brennbergi bányászok holnap délután népgyűlést tartanak. Szóukuk Vajdits Béla szoc. demokrata párttitkár lesz, aki a bányászok helyzetéről és a kongresszus határozatairól fog beszélni.

Magánbányászat akadályokkal. Évekkel ezelőtt bonyodalmas bányapör indult meg a stomfai magánérterületek zártkutatómányaik tulajdonosai és a földterület tulajdonosa között. A Nyugatmagyarországi bányatársulatnak és Strasser Vilmos, budapesti cégnek tudvalevőleg *Stomfán, Borostyánkőn, Lozornón és Almásón* kiterjedt jogosítványai vannak magánérre. Az érc előfordulása oly nagy, hogy úgy a nemzetgazdák, mint a bányászati körök figyelmét a legnagyobb mértékben felkeltette és ha mindmáig nem kerülhetett sor az érc kifejtésére, az nem a bányatulajdonoson vagy az érc hiányán mulott, hanem gróf Károly Lajos rideg magatartásán. Az a terület ugyanis, amelyen Strasser Vilmos jogosítványai elterülnek gróf Károlyi tulajdona s a gróf évekkal ezelőtt a 12000 katasztrális holdnyi erdősterületet kis drótkerítéssel vette körül. Az egészet pedig elnevezte vadaskertnek, amely az 1859-iki birodalmi patens értelmében kivett terület. Az a drótkerítés volt a magánbányászat első akadálya, amíg a pénzügyminiszterium 1911. február 18-án, hosszú évekig tartó pörök sorozata után kimondotta, hogy ily nagy területű latifundium a bányászat alól, ki nem vonható.

Am gróf Károlyi most sem törődhetett bele vadasterületének elvesztésébe. Minden eszközt jónak látott a bányászat akadályozására. Ujabb, hosszadalmas pörösködés után végre Strasser Vilmos a terület déli részén megkezdte a bányá-

szást, ámde nem soká folytathatta, mert a földtulajdonos oly magas árt követelt kárpótlásul, amelyet régi, kifejlett bányászat sem bírt volna el.

A megkezdett munkálatokat félbe kellett szakítani. Következett a hivatalos kisajátítási eljárás, amelynek eredményét gróf Károlyi maga részére kötelezőnek természetesen el nem ismerhette. Uj szakértőket követelt, akik hivatva lesznek azon kárnak pénzbeli ellenértékét megállapítani, amely őt vadászati passziójának korlátozásával érte. A hivatalos szakértők bejárták a területet s végül megállapították, hogy gróf Károlyi vadaskertjét a bányászat, amely különben 3 hold területet foglal le, a legnagyobb mértékben teszi ki a pusztulásnak. A kár számszerű értéket később fogják csak megállapítani, bár az érdekeltek feszült érdeklődéssel várták, hogy mennyire taksálják hivatalosan a gróf vadászati passzióit; attól tartunk, hogy igen magasra, mert hiszen a szakértők maguk is szenvedélyes vadászok. De úgy hisszük, hogy a vadászati passzióin kívül vannak fontosabb nemzetgazdasági szempontok is. Stomfa környékén sok száz ember jutna kenyérhez. A tőke készen áll a befektetésre, csak éppen a nemes grófnak kellene lemondani vadászati passziójának egy kis részéről.

Közben Strasser Vilmos területein megtörtént a bányajárás s az eredményes feltárás alapján 1911 novemberében a Vilmos védnevű területet adományozták neki, míg a Roza védnevű terület kisajátítása még ma is folyik.

Uj trachitbányák. Frigyes főherceg véglesi uradalmában nagy kiterjedésű trachitkőzetre bukkantak, melynek kifejtéséhez már legközelebb hozzáfognak. A feltárásokkal egyidejűleg Frigyes főherceg véglesi uradalmának igazgatósága Királygyetva állomásától Herencsvölgy községig vasutat épített, melyen a kibányászott trachitot fogják elszállítani. A vasút építéséhez rövid időn belül hozzákezdnek.

Bányatársgyűlések. A kuretyi Rudolf bányatársulat május 20-án az abrudbányai bányabizottság hivatalos helyiségében társgyűlést tart. A kristyóri Szt. András bányatársulat június 10-én ugyanott tart társgyűlést. — A „Győlu-Fetyi aranybánya társulat” április 22-én Dévau társgyűlést tartott.

Uj Kábelgyár. A Magyar Siemens—Schuckert művek Rt Kőbányán telket vásárol, amelyen nagyobb szabású kábelgyárat fognak építeni.

Földgáz Zentán. Zenta közelében Csókán földgázforrásra bukkantak; a Földtani Intézet szakértőket küld ki a forrás megvizsgálására.

Vasérc Boszniában. A Bécsben megtartott nemzetközi geológus-kongresszuson szóba került Bosznia és Hercegovina ércgazdasága is. Katzer országos geológus kimutatta, hogy Bosznia feltárt vasérc 22.3 millió tonnára tehető, amiből 15 millió tonna a barna vasérc. A még fel

THEODOLITOK

nivellálók, felállító készülékek,
tájolók, mintaszerű, preciziós
kivitelben mint különlegesség
gyártása.

(B/2868/702/685/41)

MAX HILDEBRAND

azelőtt August Lingke & Co.

FREIBERG, Sachsen 47.

Alapított 1791.

Magyarországi képviselő:

CONRAD ÉS TÁRSA

Budapest, VI., Teréz-körút 15.

nem tárt vasérctelepek gazdagsága 30—40 millió tonna körül mozog. A vasérc feldolgozása Varesben az osztrák Vareser Eisenindustrie A.-G. által és a Sana vidékén történik, egészen primitív keretek között.

Uj kőszételep. A nagyvázsonyi határban Urkut mellett a csingervölgyi bányatársaság szénkutatói igen vastag réteg jó kőszentet találtak, amely 12—16 és 20 méter vastagságú. A szerződést a csingervölgyi bányagazgatóság a földtulajdonos nagyvázsonyi uradalommal már meg is kötötte. A tárnát az urkuti határban a volt mészégető kemencénél fogják kinyitni.

A Ganz és Társa „Danubius“ zárszámadásai. A Ganz és Társa „Danubius“ gép-, waggon- és hajógyár részvénytársaság igazgatósága megállapította az 1911. évi zárszámadást, amely 2,865.481 korona 73 fillér tiszta nyereséggel záródik, úgy hogy a 287.728 korona 59 fillér nyereségáthozat hozzászámításával összesen 3,153.210 korona 32 fillér áll a részvényesek rendelkezésére. Az igazgatóság az ez évi április 30-án tartandó közgyűlésnek az 1911. évre 180 korona osztalék kifizetését fogja javasolni.

Állami befektetés. Lukács László pénzügyministerségének utolsó napjaiban értesítette az állami szénbányák igazgatóságát, hogy a zsilvölgyi szénbányák fejlesztésére 4, 9 millió koronát engedélyez. Hír szerint a komlói bányák fejlesztése érdekében is tervbe van véve egy nagyobb összeg kiutalása.

Uj sodronykötélpálya. Az állami vasgyárak központi igazgatósága az ormópusztai barnaszénbánya termékeinek könnyebb kiszállítása céljából két sodronykötélpálya létesítésére kért engedélyt, amelynek az épülőfélben levő barczika—ormópusztai vonal Ormópuszta állomásával kötné össze a szénaknát. A sodronykötélpályák közigazgatási bejárását folyó évi május hó 9-ik napjára rendelte el a kereskedelmi miniszter.

Az „Elektra“ villamos- és erőtelepeket építő vállalat rt. április hó 18-án tartja második rendes évi közgyűlését, amelyen az alaptőke felemelése fölött is határoznak. Vesztés- és nyereségszámla. *Vesztés:* üzleti költség: zemélyzeti fizetésekért, költségekért, utazási költség: t, hirdetésekért, házbérrért K 49.635.27. Adóért K 201. ... kiadásokért K 225.352.74. Munkadíjakért K 17.40. ... Kamatért K 6054.71. Leírások: alapítási költségekért, előmunkálatokért, engedményekért, irodai felszerelésért K 21.083.91. Egyenleg mint nyereség K 7241.75. Összesen K 326.975.83. *Nyereség:* Árubevételért K 325.837.67. Nyereség áthozat 1910. évről K 1138.16. Összesen K 326.975.83.

A Nyugatmagyarországi kőszénbánya rt. május hó 2-án tartja második rendes közgyűlését a következő napirenddel: Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1911-ik üzleti évről. Az 1911-ik üzleti év záró-

számadásainak előterjesztése, határozat ezek felett. A felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása. *Vagyron:* Bányabirtok: bányáink értéke K 3,645,067.79. Ingatlanok, felszerelések és anyagok leltára: a) telkek, bányas- és kezelési épületek, munkásházak, gépek, téglyagár, mészégető, felszerelések és leltárak K 1,550,428.20, b) üzemi anyag, fakészletek és fogyasztási cikkek K 144,719.07, c) szén, mészke és mészkezesetek K 7794.42, összesen K 1,702,941.69. Pénztárak és értékpapírok: a) pénztári készletek a budapesti főpénztárban és a nyitrabányai bányapénztárban K 21,734.80, b) betétek pénztáraknál K 134,140.81, c) értékpapírok (magyar koronajáradék) K 5611.—, d) idegen letétek K 16,112.89, összesen K 177,599.50. Adóssok: a) szénadóssok, előlegek és egyéb könnlevőségek K 632,284.30, b) átmeneti adóssok K 12,858.56, c) hátralékos részvénytőke befizetések K 4,000,000.—, összesen K 4,645,142.86. Főösszeg K 10,170,751.84. *Teher:* Részvénytőke: ötvenezer db részvény á 200.— K = K 10,000,000.—. Hitelezők: különböző hitelezők K 136,238.42. Hátralékos bányászberék 1911 decemberre K 18,400.53. Idegen lejték K 16,112.89, összesen K 170,751.84. Főösszeg K 10,170,751.84.

A Schlick és Nicholson-gyár fuziója május 4-én dől el, a közgyűlés napirendjébe ugyanis a Schlick-gyárral való fuzióra vonatkozó indítványt tűzték ki.

Két részvénytársaság. A napilapok hírei szerint Genfben a szilágymegyei Derzsida község határában fekvő szenterületek kihasználására 2,200,000 korona alaptőkével részvénytársaság alakult. Egy másik társaság — 500,000 korona alaptőkével — a Kárásztelek és Somlyóujlak községek határában elterülő „barnaszén“-telepeket akarja kiaknázni. Ugy értesülünk, hogy Derzsida, Kárásztelek és Somlyóujlak határában barnaszén egyáltalában nincsen, csak liguit van, melynek maximális hőértéke 2800 kaloria. Különben egyik alaptőke sincsen befizetve.

A Magyar bányarészvénytársaság Dobsina április 28-án tartja harmadik rendes közgyűlését. Mérleg-számla: *Tartozik:* Ingatlanok és ingóságok 3,000,000.—. Kézpénz 2379.21. Bányafeltárások és befektetések 23,129.89. Adóssok 525,433.23. Vesztés 33,443.58. Összesen 3,584,385 korona 91 fillér. *Követel:* Részvénytőke 3,000,000.—. Fügő átmeneti tételek 101,376.35. Hitelezők 483,009.56. Összesen 3,584,385 korona 91 fillér.

Tűz a nagybányai aranyosó-telepen. E hó 22-én Nagybányán kigyulladt a kincstár aranyosótelepén a második számú veresvízi zuzda s az éjszaka folyamán földig égett. A kincstárnak Nagybánya határában hatalmas aranyosótelepe van, amely három zuzda köré csoportosul. Ezekben a zuzdában törik meg az aranytartalmú kőzetet és mossák ki belőle az aranyat. Az üzemet villamosmotorok látják el és ezek okozták a veszedelmet. A második számú zuzdában ugyanis kilenc óra után rövidzárlat támadt, amely pillanat alatt lángba borította a részint kő-

SZIVATTYUKAT és

MÉRLEGEKET

gyárt mint különlegességet és legnagyobb raktárt tart épület- és diaphragma-szivattyukban

GARVENSWERKE

WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

(B/06/714/4)

ÁRJEJYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

ből, részint fából emelt épületet. A tűz megfékezésére e hamar talpon termettek a bányamunkások, kivonult a agybányái tüzzoltóság, a katonaság is, de ugyiszólván tehetetlenek voltak a tüzzel szemben, mert bár víz volt a közelben, a tüzzoltószerszámok nagyon kezdetlegesek voltak. Ennek következtében a tűz egész hajnalig dult és nagy veszedelmmel fenyegette nemcsak az egész telepet, hanem magát a várost is, mert a szél északkelet felől élesztette a tüzet. Féltő volt, hogy a telepen felhalmozott benzín- és petróleumtartályok felrobbannak, de ezeket sikerült idejében eltávolítani a veszélyes helyről. Igen nagy a kár épületben, gépekben, felszerelésekben, sőt nyersaranyban is. E utóbbi mennyiségét nem lehet megállapítani, de egy szerinti husz kilogramm nyersarany veszett el. Az összes kár mint eddig megállapították félmillió kora. A folyamatban van, bár a tűz miatt felelő sem lehet.

Földgáz Budapest közelében. A vác-gödöllői villamosvasut mentén, Vicián Antal miniszteri tanácsos téglagyára közelében, Veres-egyházán ártézi kutat fúrnak. A kútból folyó hó 23-án nagy erővel tört elő a víz és nyomában bőmbőlő földgáz, mely valamitől azonnal lángra lobbant. Most hatalmas lángoszlop tör elő a kútból és a sós meleg víz egyre folyik. A földtani intézet sietve geológusokat küldött a helyszínére.

A Titanit részvényei az amsterdami tőzsdén jelentékenyen emelkednek. A részvényeket a vállalat hollandiai nagyrészvényesei és egy budapesti pénzintézet vásorolták arra a hirre, hogy a vállalat elmúlt évi mérlege az előző évinél jóval nagyobb nyereséggel zárult és hogy a vállalat üzleti kilátásai is kedvezőek.

Elhanyagolt bánya. Az iglói bányakapitányság felhívja az iglói Altgeltland Michael József című bányatársulat részvényeseit, hogy az elhalt Klug Ottó bányagató helyébe új igazgatót válasszanak s közben bányát helyezték üzembe, mivel ellenkező esetben bányajogositványt elvonják.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

Sortüz a bányászokra. Annak idején felemeltettük, hogy az irkutski aranybányászok, egyidejűleg az angol szénbányászokkal sztrájkba léptek. Szomorú, oroszos vége lett ennek sztrájkoknak. A katonaság gyilkos sortüzet adott a sztrájkolókra. Ujabbán a következőket jelentik

Már csend van a Lena-társaság irkutski aranymosótelepein, a katonaság gyilkos sortüzei megrémítették a sztrájkolókat. Mikor a kirendelt kozáksapatok az első összeütközés után összefogdosták a sztrájkbizottság valamennyi tagját, a munkások is támadólag léptek fel. De ezuttal elég volt egy sortüz. Az aranybányászok megrettenve visszatértek a munkába. Hivatalos kimutatás van arról, hogy a ka-

tonaság golyói száz embert leterítették és kétszáz-tíz volt a sebesültek száma. Ezek közül nyolcvanvan meghaltak. A дума ülésén interpelláció tárgyává tették a szörnyű vérengzést, amely az egész országban óriási izgatottságot okoz. Hir szerint a katonaság hirtelenkedve járt el, mert egy kis jóakarattal meglehetett volna a vérengzést akadályozni. A sztrájkoló aranymosómunkások száma körülbelül 8000. A véres zavargást, hivatalos közlés szerint, az okozta, hogy az igazgatóság a sztrájkoló munkásoknak csak egyes kisebb követeléseit teljesítette, míg a főköveteléseket megtagadta, hogy továbbá a sztrájkolóktól lakásaik kiüresítését követelte és tőlük az élelmiszerszállítást megtagadta, melyeket pedig másképp nem tudtak volna megszerezni. Az igazgatóság ezenfelül még le is tartóztatta a sztrájkbizottságot is. Az emberéletben való nagy veszteségek oka az volt, hogy 1 század katona a sztrájkolók 3000 fejnyi csapata ellen, amely az igazgatósági épületet körül akarta venni, száztíz lépésről tüzelt és a menet élén haladók a mögöttük előnyomulók tolongása miatt nem tudtak megállni.

A Krupp-féle gyár új telepei. A lotharingiai Woippy községben hónapok óta óriási birtokvásárlások történtek anélkül, hogy csak sejtették volna, kik eszközölték a vásárlásokat. Mint most hírlék, a földbirtokokat az esseni Krupp-gyár részére vásárolták, mely Woippyben egy nagyszabású új gyártelepet fog létesíteni.

Szerencsétlen séggek. Az angol bowhilli bányában 12 bányász egy felvonókötél elszakadása következtében mélységbe zuhant és súlyosan megszebesült. Hasonló balesetet jelentenek Folling-bányából, ahol tizenöt ember megszebesült meg. A Bury bányában lezuhanó kötőmegek egy bányászt és két leányt agyonverték és négy embert súlyosan megszebesítettek.

Uti bőrröndöt

és egyéb finom bőrárut legelőnyösebben vásárolhat a készítőnél

Csángónál

Budapest, IV., Múzeum-körút 5. — Telefon 67-00.

Grand Prix aranyérem Páris.

Olcsó szabott árak. A cím fontos.

(B/2852/611/24)

MŰSZAKI ÉS GÉPIPARI RÉSZVÉNYTÁRS. Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

Szivattyúk minden célra. Tüzzoltó fecskendők. . .

Műszaki cikkek: gummi- és asbest-árak minden célra.

Kenőolajok, tisztítógyapot, gépsziják. Robbanámentes acetylen bányalámpák.

Telefon 153-11.
168-00.

(B/3146/731/52)

MOTOROK.

Deutscher Bericht.**Vorwort.**

Ohne von unserer Tendenz, „ABánya“ als rein ungarisches Fachblatt herauszugeben, die wir auch im Interesse unserer inserierenden Freunde aufrecht erhalten, abzuweichen, können wir uns doch den von vielen Seiten an uns herangetretenen Wünschen nicht länger verschliessen und bringen von heute ab diese Rubrik in deutscher Sprache, worin wir in gedrängter Kürze wichtige Vorgänge aus der Industrie und Volkswirtschaft veröffentlichen.

DIE REDAKTION DER FACHZEITSCHRIFT

„A B Á N Y A“

Geschäftliche Lage in Ungarn. Ungarn ist im Auslande leider noch so wenig bekannt, dass man sich oft die unglücklichsten Vorstellungen von unserem Lande macht. Nachstehende Schilderung der Verhältnisse möge dazu beitragen, auch ausserhalb der Grenzen unseres Landes bekannt zu machen, dass sich das alte, in seiner Industrie sehr junge Ungarn, wie jedes andere tüchtige Volk, mit dem Kraftbewusstsein des Vorwärtswirtschaftens aus der Vergangenheit in die Gegenwart durchgerungen hat. Gute Ernten, die die höchsten Preise erreichen, werden, seit Menschen denken, erzielt. Zucker ist im Ueberflusse vorhanden, während die übrigen Länder daran Mangel leiden. Die Früchte des Ackerbaues werden durch den Absatz in alle Erdteile glänzend verwertet. Die Industrie entwickelt sich in geradezu mächtiger Weise und hat in den letzten Jahren auf allen Gebieten einen ganz gewaltigen Aufschwung genommen. Der Absatz von Eisen und Kohle steigt von Jahr zu Jahr. Die Banken, die früher meistens nur in der Form selbstständig waren, haben sich zu bedeutenden Kreditinstituten emporgeschwungen und ihre Verbindungen über die ganze Welt ausgedehnt.

MASCHINENFABRIK und MÜHLENBANDANSTALT G. LUTHER AKTIENGESellschaft
braunschweigi cég 42349 számu

„Forgótalattyú gabonavezető csövek számára“
cimü magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyeket ad. Bővebb fölvilágosítással szolgál (*16/17)

Kalmár J., Szabadalmi Ügyvivőiroda BUDAPEST, VII.,
RÁKÓCZI-UT 47. SZ.

GRIESS VILMOS, bécsi lakos 1898 dec. 20-án benyújtott
15508 számu

„Biztonsági szelep“ címü,

GEBRÜDER HARDY, bécsi cég 1905 márc. 14-én benyújtott
34052 számu

„Dugattyú légritkítós fékek hengereihez“ címü, továbbá

GEBRÜDER HARDY, bécsi cég 1905 április 3-án benyújtott
33858 számu

„Fékhenger légritkítós fékekhez“

cimü magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyeket ad. Bővebb fölvilágosítással szolgál (*16/17)

Kalmár J., Szabadalmi Ügyvivőiroda BUDAPEST, VII.,
RÁKÓCZI-UT 44. SZ.

AZ AKTIEBOLAGET ELEKTROMETALL stockholmi cég 45365 számu

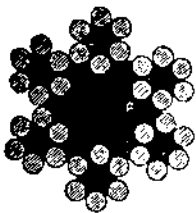
„Elektromos kemence ércek meg-
ömlesztésére és redukálására“

cimü magyar szabadalmának gyakorlatbavétele céljából hajlandó gyártási engedélyeket adni, esetleg szabadalmát teljesen el is adja. — Bővebb felvilágosítás nyerhető:

MELLER ERNŐ hites szabadalmi ügyvivőnél,
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 2.
(*45/17)

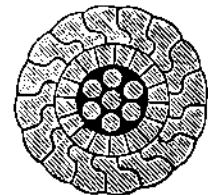
Mindenütt kapható darabonként 70 fillér árban.

Felten és Guilleaume

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár
részvénytársaság

Budapest, V., Vizafogó 1460. szám.

**Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek.
Sodronykötelek.**

Elektrolytikus vörösrézhuvalok, okonitvezetékek, szerelvények stb.

(B/2095/619/25.)

Eine gewisse Freudigkeit herrscht in unserem Lande, ein Schwung und Auftakt, die das ganze Leben durchdringen und nicht die Vergänglichkeit des blossen finanziellen Aufschäumens haben, sondern die Basis zu einer gesunden, wirtschaftlichen Entwicklung bilden.

Bahubau in Dalmatien. Zwecks Ausbaues der von *Ogulin bis zur dalmatinischen Landesgrenze* projektierten Eisenbahn sind die Verträge zwischen der ungarischen Regierung und einem Konsortium, bestehend aus der *Pester Ungarische Kommerzialbank*, der *Ungarische Agrar- und Rentenbank-Aktiengesellschaft*, der *Unionbank in Wien* und der *Ungarische Lokaleisenbahnen-Aktiengesellschaft*, nunmehr definitiv abgeschlossen worden. Die ungarische Regierung entspricht damit einer im letzten österreichisch-ungarischen Ausgleich übernommenen Verpflichtung. Der Bau der dalmatinischen Bahnen wird ungefähr **100 Millionen Kronen** kosten und sind die Vorbereitungen seitens der beteiligten Bankengruppe bereits soweit gediehen, dass der Bahnbau schon in aller Kürze in Angriff genommen werden kann.

Staatliche Lieferungen in Lokomotiven. Für *Rumänien* sollen demnächst grössere Bestellungen auf Lokomotiven vergeben werden. An der Konkurrenz dürften sich auch unsere Lokomotivfabriken beteiligen, obgleich die Aussichten auf Erfolg sehr geringe sind, da die deutschen Lokomotivfabriken meistens das Feld behaupten. So wurden kürzlich auch für *Bulgarien* 10 Lokomotiven bei deutschen Firmen bestellt. Im Gegensatz zu früheren Jahren sind unsere Lokomotivfabriken fast nur für den Inlandsmarkt tätig. Der österreichische Staat hat pro 1912 insgesamt 131 Lokomotiven verschiedener Typen in Auftrag gegeben. Da die Eisenwerke sehr gut beschäftigt sind und Aufträge nur mit entsprechenden Lieferfristen entgegennehmen, haben die Fabriken darum ersucht, dass man ihnen auch gleich den Bedarf pro 1913 bekanntgebe, um so in der Lage zu sein, die notwendigen Vorbereitungen zu treffen.

Goldgewinnung in Ungarn. Die „*Rudaer 12 Apostel Gewerkschaft*“ erzielte im Monate Januar d. J. **40 Kilo Freigold** und insgesamt während dieses Monates eine Ausbeute von 161 Kilo Gold. Im Monate Februar d. J. betrug das Ergebnis 183 Kilo Gold. Die Grube *Muszári* brachte neuerdings einen *Freigoldfund* von **45 Kilo**.

Zwischen Sohle 30 und 90 stieß man auf eine Goldader von 2—4 Centimeter Dicke, 2 Meter Breite und 60 Meter Länge. Der Goldgewinn hieraus wird auf **ca 1000 Kilogramm** geschätzt. Auch in *Bárza* wurde eine neue Goldader angeschlagen, deren Ergebnis auf 80—200 Gramm pro Tonne taxiert wird.

Infolge dieser günstigen Resultate hat sich die Gewerkschaft veranlasst gesehen, bedeutende Investitionen zu machen.

HIRDÉTMENY.

Ezennel közhirrétetik, hogy miután a **Magy. Kir. Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a **Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXX. sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — Az I. osztály húzása **1912. évi május 22. és 24-én** tartatik meg. — A húzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyzője enlétében, nyilvánosan történnek, a húzási terebben. Sorsjegyek a **Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték** valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1912. évi április hó 21-én.

MAGYAR KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTÉK IGAZGATÓSÁGA.

Tolnay.

Hazay.

(841/17)

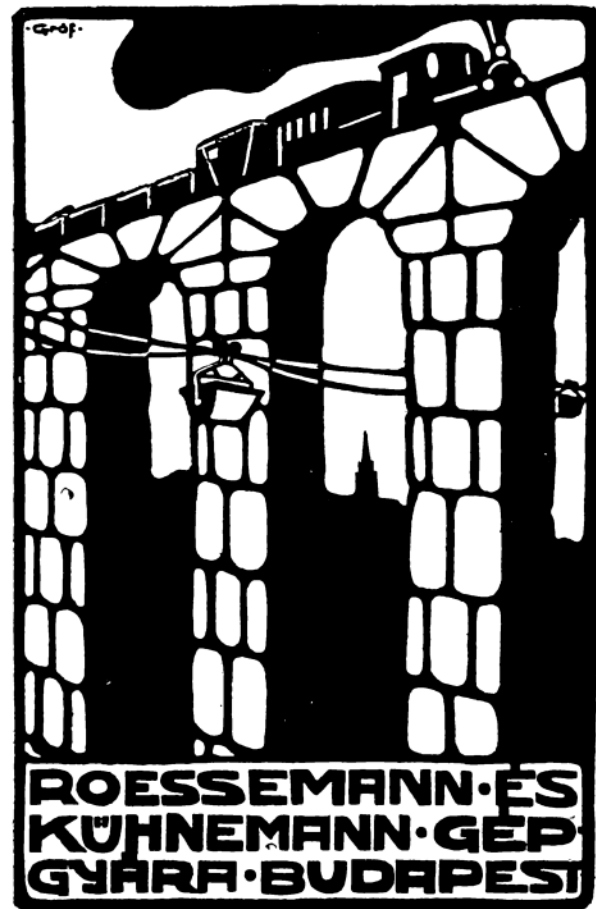
Erélyes bányaüzemvezető

aki bányaiskolai végzettséggel és gyakorlattal bir, köszönbányaüzemi és bányamérnöki teendőkben jártas, magyarul beszél és ír, testileg és szellemileg ép, **azonnali belépésre kerestetik.**

A román nyelvet értők előnyben részesülnek. Ajánlatok megfelelő bizonyítványokkal felszerelve és az igények megjelölésével a „**Tihói Köszönbánya Részvénytársaság**“ címére **Désre intézendők.** (843/17)

Életpályát keres.

Erőtéljes természetű, 39 éves, 6 gimnáziumot végzett ember; beszél és ír magyarul, németül, szerbül, illetőleg horvát nyelven. Jelenleg állami szolgálatban, **állást keres** bányavállalatnál. Kifogástalan tisztességű, jellemes, pontos, megbízható, jó családból való, komoly ember; nőtlen, erélyes és munkabíró. Legalkalmasabb raktárnoki, ellenőri, felügyelői, vagy más ilyenféle állásra. Szíves ajánlatokat „**A B Á N Y A**“ kiadóhivatalába kér „**ÉLETPÁLYA**“ jelige alatt.

**ROESSEMANN-ÉS
KÜHNEMANN-GEP-
GYÁRA·BUDAPEST**

Interessante Statistik. Das österr. Handelsministerium veröffentlicht eine statistische Uebersicht über den auswärtigen Handel folgender Saaten

1905—1909. Betrag des Gesamthandels Million Kronen.

England	21.9
Deutschland	17.8
Frankreich	11.058
Niederlande	11.057
Belgien	9.01
Russland	5.95
Österreich-Ungarn	5.065

In den Staaten mit grosser industrieller Entwicklung übersteigt die Einfuhr die Ausfuhr und die Handelsbilanzen sämtlicher europäischer Staaten, mit Ausnahme von Russland, Rumänien und Serbien sind passiv. Diese letztgenannten 3 Staaten behalten nach wie vor ihren Charakter als Rohstoffgebiete durch den Ausfuhrüberschuss.

Aus dem galizischen Rohölverbande. Bei der Abstimmung in der in London dieser Tage stattgefundenen Generalversammlung der Aktionäre des „Oil Trust of Galizia“, welcher Konzern mit nahezu 60 Prozent an der Rohölproduktion in Galizien beteiligt ist und infolgedessen in der Naphtaindustrie eine führende Stellung einnimmt, hat die sogenannte *Maisl-Gruppe*, der in der letzten Zeit die *Hicks-Gruppe* sehr energisch entgegengetreten ist, eine starke Majorität errungen. Die Geschäftsführung dieser Gesellschaft verbleibt daher auch fernerhin in den Händen des Herrn *Benno Maisl*.

Die Beocsiner Cementfabriken „Union“-Aktiengesellschaft erwarb im Vorjahre die *Selyper Portland Zement- und Trassfabrik* n der in Liquidation getretenen „Vulkan“-Zementfabrik. Die *Selyper* Fabriken wurden dem *Beocsiner Stammunternehmen* angeschlossen, während die *Ledeczer Fabrik* den *Beocsiner Zementfabriken* angegliedert wurde. Infolge Erweiterung des *Zsolnaer* Unternehmens wurde das 2 Millionen Kronen betragende Aktienkapital der *Zsolnaer Zement- und Kalkfabriks-Aktiengesellschaft* durch Emittierung von 15000 Stück Aktien à K 200.— Nominale auf 5 Millionen Kronen erhöht. Die neuen Aktien wird die *Beocsiner Zementfabriken „Union“* übernehmen, die ihrerseits behufs Durchführung dieser Transaktion ihr Aktienkapital durch Ausgabe von 4000 Stück Aktien à K 200.— Nominale von 8 Millionen auf 8,800.000 Kronen erhöhen wird. Der Koupon der Aktien der *Beocsiner Zementfabriken „Union“* wird mit K 45.—, der der *Zsolnaer Zement- und Kalkfabriks-Aktiengesellschaft* mit K 16.— eingelöst werden.

5 Millionen — Investition. Durch Erlass des Königl. ungarischen Finanzministeriums vom 9. April 1912 sind zwecks Erhöhung der Kohlenproduktion der *Zsilvölgyer staatlichen Bergwerke* K. 4,903.974 bewilligt worden. Dieser Betrag wird verwendet zur Anschaffung der notwendigen Maschinen und Einrichtungen sowie zum weiteren inneren Ausbau der Bergwerke. Nach voller Inbetriebsetzung hofft man eine Kohlenförderleistung von *Jährlich 5—600.000 Tonnen* zu erreichen. Auch für die anderen staatlichen Bergwerke sind weitere Investitionen vorgesehen, worüber indes eine definitive Entscheidung noch nicht getroffen wurde.

A szerkesztésért felelős : Dr. Bischitz Béla.

SZULTÁNFORRÁS

BÓR- ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ITAL.
KIVÁLÓ HÚGYHAJTÓ ÉS HÚGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Megrendelhető a Magyar Ásványvíz Forgalmi és
Kivíteli R.-T.-nál, Budapest. — Telefon 162—84.

(B) 92701/10272(E)

„Aquilas,

Acetylen-lámpa alag-
ut és táró mivéléshez.

Sok ezer

használatban O'aszországban,
Franciaországban, Spanyol-
országban, Tuniszbán, Orosz-
országban, Ausztriában, Ma-
gyarországban, Mexikóban,
Svájczban stb.

Eli-Santini, Ferrara

ITÁLIA.

Acetylen-lámpák minden célra. 100 különféle mode!
(257/828/40)

ED .TATZEL, Troppau.

Dugattyús-, kör- és forgattyus-
dugattyús

szivattyuk

minden célra!

Magasnyomású fuvók.

(293/789/7/II)